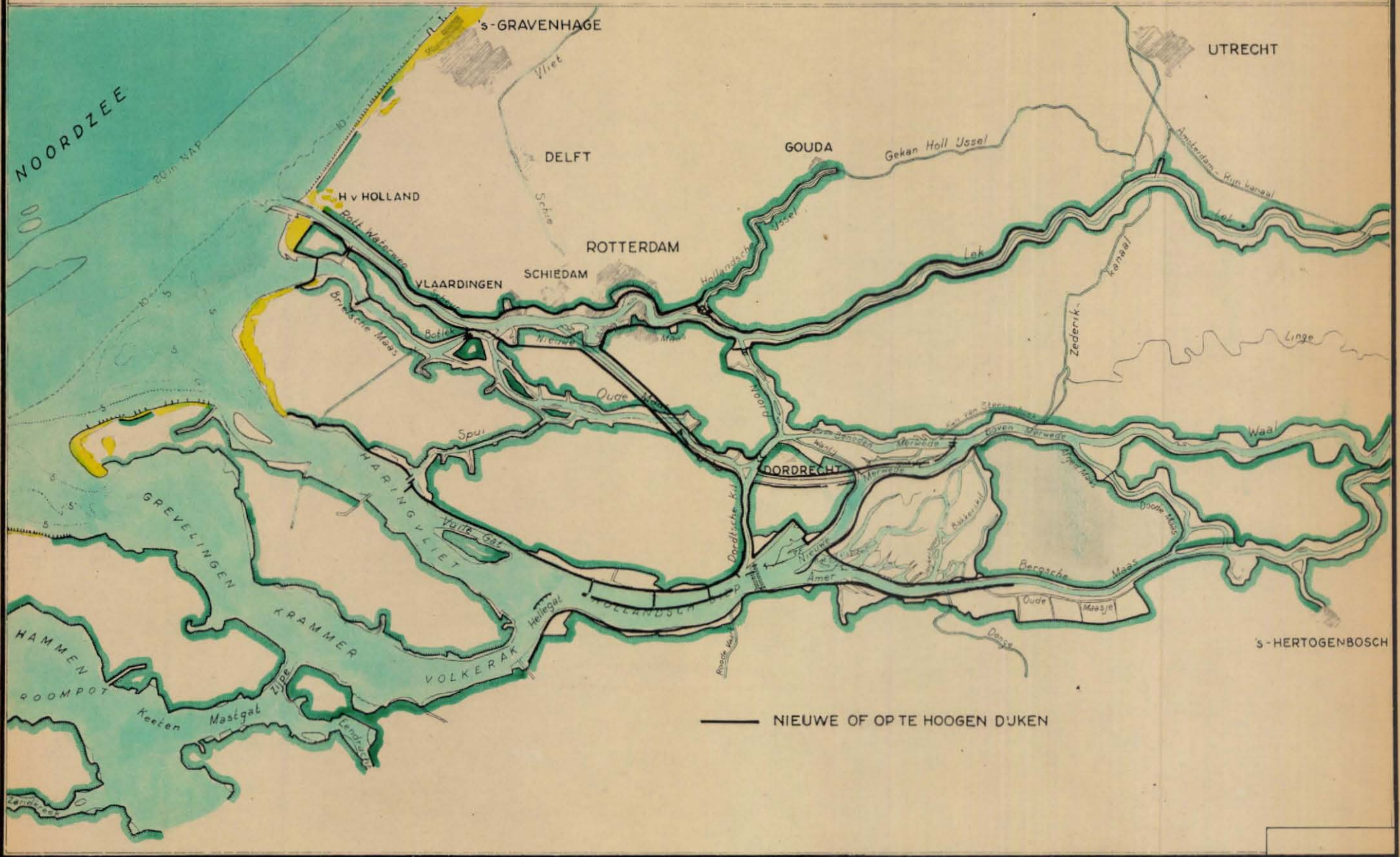

WJZIGING NET BENEDENRIVIEREN PLAN E

RAFFORT : Alg. 71.

R 119.

Dr Ir J. van Veen.   Mogelijke wijzigingen van het net der benedenrivieren.
1941.   15 blz.   7 staten,   6 bijlagen.

Nu het in het voornemen ligt de dijken langs de benedenrivieren te verhogen (zie voorlopige conclusie SV-Commissie, rapport Alg. 66) is het gewenst zich te bezinnen op de mogelijkheden het net der benedenrivieren te vereenvoudigen (zie rapport Alg. 50).

Deze vereenvoudiging is ook wenselijk met het oog op het zoutbezwaar. Schr komt daarbij tot de volgende conclusies :

- 1e. Een afdamming van de Hollandse IJssel is gewenst. Dit moet niet met een keersluis maar met een schutsluis.
- 2e. Een afdamming van de Brielse Maas is gewenst; (zie rapport Commissie Brielse Maas).
- 3e. Een afdamming van het Spui is gewenst.
- 4e. Afdamming Dode Maas (Heusden - Andel) is gewenst.
- 5e. Afdamming Oude Maas moet worden overwogen.
- 6e. Er dient geen zeesluis bij de Westgeul te komen wegens het zoutbezwaar daarvan, dus liefst verder stroomopwaarts.
- 7e. Een stuw bij Werkendam in de Nieuwe Merwede moet worden overwogen.
- 8e. Een geringe diepte op de Nieuwe Merwede is gewenst om het noordelijk net der benedenrivieren aan voldoende zoet water te helpen.
- 9e. Een beteugeling van het Hollands Diep is gewenst om dezelfde reden.
- 10e. Uit de Zeeuwse en Zuidhollandse zee-armen mag geen zand verkocht worden om dezelfde reden.
- 11e. Een zoetwaterkanaal St. Andries-Dintel, Steenbergse Vliet dient te worden overwogen.
- 12e. Een zoetwaterkanaal uit de Lek, via de Hollandse IJssel en via de Oude Rijn dient eveneens te worden overwogen.
- 13e. Het behouden van Lek, Waal en Maas voor het afvoeren van veel opperwater is nodig.
- 14e. Omlegging Beneden Merwede kan weinig kwaad.
- 15e. Heropening Wantij heeft bezwaren betr. zoetwater-verdeling.
- 16e. De Kil blijve het liefst open met het oog op de Antwerpse Rijnvaart en de vaart Rotterdam - Antwerpen.
- 17e. Een afdamming van Noord-Beneden Merwede en in plaats daarvan een geheel nieuwe rivier kan worden overwogen.

Aan de hand van deze beginselen werden 5 plannen vergeleken.

- Plan A. Met open Oude Maas, doch met afgedamde Holl. IJssel, Brielse Maas en Spui en met verdiepte Noord en verondiepte Kil. De zoutkwestie is daarmee niet afdoende opgelost, Voorne en Delfland blijven aan de brakwater-grens
- Plan B. Met gesloten Oude Maas, Holl. IJssel, Spui en Brielse Maas, doch met open Kil; (vier-eilanden plan).
- Plan C. Met open Koedoodrivier en open Kil. Er ontstaat daarbij een betrekkelijk klein eiland Oost-IJsselmonde en een kleiner vier-eilanden complex dan bij plan B.
- Plan D. Met gekanaliseerde, dus geheel gesloten Lek, ook bij hoog opperwater. Het kleine eiland Oost-IJsselmonde wordt bij het vasteland getrokken. Noord en Nieuwe Maas worden afgedamd bij Dordrecht en Rotterdam.
- Plan E. Met geheel nieuwe "Rijnmond" langs de zuidzijde van Dordrecht en langs de oude Koedood. Afdamming van alle benedenrivieren, behalve Waterweg, Nieuwe Merwede en Kil.

Van de eerste drie wordt aan oplossing B (Vier-eilanden plan) de voorkeur gegeven, omdat daarmee een eenvoudig rivierenstelsel wordt verkregen, de komberging veel wordt beperkt en de industrieën blijven langs de Noord aan open water,

Plan D zal geen kans hebben.

Plan E is aantrekkelijker, omdat o.a. voor Dordrecht en Zwijndrecht een goede oplossing gevonden is.

Aangeraden wordt bij slot van rekening het zg. Vier-eilanden plan, bevattende :

1. afdammen Holl. IJssel.
2. afdammen Brielse Maas, Oude Maas en Spui.
3. versmallen Hollands Diep.
4. afdammen Dode Maas.
5. verdiepen Noord.
6. beteugelen Kil.
7. minimale baggerwerken op de Nieuwe Merwede.
8. ne voltooiing van deze werken nagaan of een stuw bij Werken-dam nog nodig is.

Er zijn hulpdammen nodig voor het afdammen van het complex Oude Maas - Spui - Brielse Maas. Opgemerkt wordt dat de afdammingen van de Hollandse IJssel, van de Brielse Maas en van de Dode Maas in alle plannen past.

Ir F.L. Schlingemann zegt in diens begeleidend schrijven aan de D.G. dat een der plannen B of E de voorkeur verdienen. B is ongetwijfeld minder ingrijpend dan E, doch heeft het bezwaar, dat de toegang uit zee naar Dordrecht minder goed wordt, terwijl bovendien de watervrijmaking van Dordrecht en Zwijndrecht niet goed wordt opgelost. Bij aanvaarding van plan E zouden vooraf tunnels gemaakt moeten worden onder de nieuwe rivier. Schr. dringt er op aan, dat thans de hoofdlijnen worden vastgesteld, opdat de verschillende gemeenten met het oog op hun uitbreidingsplannen weten, waaraan zij toe zijn. Ook de bedrijven moeten vooruit kunnen zien.